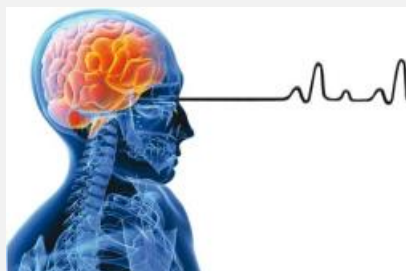

نشانه های ضربه مغزی

همیشه هنگام وارد شدن ضربه های شدید به سر افراد، ترس از بروز ضربه مغزی وجود دارد. منظور از ضربه مغزی هرگونه آسیب به پوست سر، جمجمه و بافت نرم مغز است که می تواند از یک برآمدگی کوچک بر سر تا آسیب جدی مغزی را شامل شود.

همیشه هنگام وارد شدن ضربه های شدید به سر افراد، ترس از بروز ضربه مغزی وجود دارد. منظور از ضربه مغزی هرگونه آسیب به پوست سر، جمجمه و بافت نرم مغز است که می تواند از یک برآمدگی کوچک بر سر تا آسیب جدی مغزی را شامل شود. جمجمه می شود و ممکن است وارد مغز شود.

با این حال دکتر فرزاد اشرافی، متخصص مغز و اعصاب می گوید: هر نوع ضربه مغزی می تواند باعث آسیب به عروق خونی و بافت لایه های احاطه کننده مغز و در نتیجه خونریزی مغزی شود. البته طیف آسیب های ناشی از ضربات مغزی از یک ورم ساده زیر پوست سر به علت خونریزی و جمع شدن مایع میان بافتی در محل ضربه تا خونریزی وسیع مغزی و آسیب به بافت مغز متفاوت است.

نشانه های ضربه از نوع مغزی

ضربه به سر اگر از نوع ضربه مغزی باشد با نشانه های خاصی همراه است که شناخت این نشانه ها به رسیدگی سریع و بموقع به شخص ضربه مغزی شده کمک می کند.

دکتر اشرافی در گفت و گو با جام جم علائم اولیه آسیب های مغزی در اثر ضربه را بر می شمرد و می گوید: حالت منگی و گیجی، خواب آلودگی و سختی در بیدار شدن از خواب، سردرد، کاهش سطح هوشیاری، از یاد بردن حوادثی که قبل از حادثه یا بعد از حادثه اتفاق افتاده، حالت تهوع و استفراغ مکرر، تشنج و نداشتن تعادل در هنگام راه رفتن از علائم اولیه ناشی از ضربه های مغزی است.

اقدامات کمکی تا رسیدن تیم پزشکی

اما در چنین مواردی اقدامات اولیه ضروری اطرافیان چه باید باشد؟

دکتر اشرافی در چنین شرایطی انجام اقداماتی را توصیه می کند: ابتدا باید با اورژانس تماس بگیرید. سپس راه های هوایی و ضربان قلب بیمار را بررسی و در صورت نیاز احیای قلبی را آغاز کنید. در صورت داشتن تنفس و ضربان قلب عادی، در صورتی که فرد هوشیار نیست به منظور جلوگیری از آسیب به نخاع، گردن فرد را با گذاشتن دست ها در دو طرف سر و گردن وی ثابت نگه دارید و از حرکت آن جلوگیری کنید و تا رسیدن تیم پزشکی منتظر بمانید.

وی می افزاید: در صورتی که سر بیمار خونریزی دارد، یک پارچه تمیز بر محل خونریزی فشار دهید. همچنین چنانچه آسیب به سر شدید باشد از حرکت دادن سر بیمار خودداری کنید. در صورتی که خونریزی به حدی شدید باشد که خون از زیر پارچه اولیه بیرون بزند پارچه را بردارید و یک پارچه دیگر روی پارچه قبلی قرار دهید.

همچنین در صورتی که احساس می کنید جمجمه بیمار شکسته است به طور مستقیم روی محل خونریزی فشار وارد نکنید و سعی نکنید که لخته های خون را از زخم جدا کنید و در صورت امکان زخم را به وسیله گاز استریل بپوشانید. در صورتی که فرد استفراغ می کند برای جلوگیری از وارد شدن محتویات معده به ریه، فرد را به آرامی روی یک سمت بدن بخوابانید. در حین انجام این کار مراقب گردن بیمار و آسیب احتمالی به نخاع وی نیز باشید.

ضربه مغزی و کما

گاهی ضربات مغزی به اندازه ای شدید است که می تواند عوارضی چون کاهش سطح هوشیاری، به کما رفتن و مرگ مغزی را به همراه آورد یا در موارد ضعیف تر، به تشنج، ورم مغزی، عفونت های مغزی، آسیب به رگ ها و اعصاب مغزی، اختلالات حافظه، یادگیری و اختلالات رفتاری منجر شود.

اما در چه شرایطی شخص به کما می رود و احتمال خروج فرد از این وضع چقدر است؟

دکتر اشرافی در پاسخ می گوید: هنگامی که فردی یک ضربه مغزی را تجربه می کند ممکن است به حالت بیهوشی فرو رود. زمانی که این وضع طولانی شود به آن حالت کما می گویند. به بیان دیگر کما به حالتی می گویند که فرد هوشیار نیست و هیچ پاسخی به محرک های بیرونی ندارد. در برخی موارد، کما می تواند به عنوان مسیری طبیعی به منظور بازسازی مغز بعد از آسیب مغزی، برای برگشت به حالت عادی قبل از ضربه باشد. طول مدت کما ممکن است از روزها تا ماه ها به طول بینجامد، اما طول مدت و میزان احتمال خروج از این وضع را نمی توان به طور دقیق در هر فرد مشخص کرد. همچنین هنوز درمانی که بتواند فرد را از حالت کما خارج کند وجود ندارد.

از دست دادن حافظه

به گفته دکتر اشرافی، بسیاری از افرادی که دچار آسیب های قابل توجه مغزی می شوند، ممکن است دچار تغییر در توانایی های شناختی از جمله اختلال در حافظه، یادگیری، کاهش سرعت تحلیل مسائل، اختلال در تمرکز و توجه شوند. همچنین این افراد

می‌توانند دچار اختلال در عملکردهایی مانند حل مساله و قدرت تصمیم‌گیری شوند.

شیوه‌های مراقبتی برای کاهش آسیب‌دیدگی

خوب است بدانید که ضربات خفیف مغزی معمولا احتیاجی به درمان‌های تهاجمی ندارد و معمولا به وسیله استراحت و استفاده از مسکن‌های معمولی بهبود می‌یابد. با این حال این افراد بهتر است که در خانه تحت نظر قرار بگیرند و از نظر بروز علائم جدید کنترل شوند.

دکتر اشرافی با اشاره به مطالب فوق می‌افزاید: در ضربات متوسط و شدید مغزی، تمرکز بر خون‌رسانی کافی به مغز، تنظیم فشار خون و جلوگیری از آسیب‌های بیشتر به مغز و نخاع است. همچنین در این نوع ضربات باید از بروز عوارض ثانویه ناشی از ضربه مغزی از جمله خونریزی مغزی، نرسیدن اکسیژن کافی به مغز و عفونت مغزی جلوگیری کرد. در موارد محدودی نیز انجام عمل جراحی مغز می‌تواند به کاهش عوارض ناشی از ضربه کمک کند. حتی بسیاری از افراد بعد از آسیب‌های مغزی به انجام فعالیت‌های توانبخشی نیاز دارند که هدف از آن بهبود توانایی‌های فرد در انجام فعالیت‌های روزانه است.

بازگشت به زندگی عادی پس از ضربه مغزی

بازگشت فرد به حالت عادی پس از وقوع حادثه در مرحله اول به شدت آسیب مغزی و در مراحل بعدی به کیفیت کمک‌های اولیه بعد از وقوع حادثه، مدت زمان رسیدن فرد مصدوم به مرکز درمانی، زمان شروع بموقع اقدامات ثانویه و درمان‌های پیشرفته در مرکز درمانی بستگی دارد.

پونه شیرازی / گروه سلامت